

Марія Чеховська,

д-р екон. наук, проф., завідувач кафедри національної безпеки,
Національна академія Служби безпеки України

Олена Уфімцева

канд. юрид. наук, провід. наук. співроб. науково-організаційного центру,
Національна академія Служби безпеки України
Київ, Україна

СИСТЕМА СТРАТЕГІЧНИХ КОМУНІКАЦІЙ МІЖ УКРАЇНОЮ ТА НАТО З ПИТАНЬ ЕНЕРГЕТИЧНОЇ БЕЗПЕКИ

У статті розкриваються основні науково-прикладні аспекти побудови системи стратегічних комунікацій між Україною та НАТО з питань енергетичної безпеки. Автори пропонують визначення системи стратегічних комунікацій з питань енергетичної безпеки, формулюють цілі її формування. Окрема увага приділена ключовим чинникам розвитку зазначеної системи. Визначено функції та принципи системи стратегічних комунікацій з питань енергетичної безпеки й акцентовано увагу на дії об'єктивних законів, що обумовлюють необхідність впровадження зазначеної системи. Запропоновано перелік суб'єктів системи стратегічних комунікацій між Україною та НАТО з питань енергетичної безпеки, а також доцільні компоненти стратегічних комунікацій. Представлено побудовану авторами модель системи стратегічних комунікацій між Україною та НАТО з питань енергетичної безпеки.

Ключові слова: стратегічні комунікації, енергетична безпека, система, модель, загрози, НАТО.

Енергетична безпека завжди була фактором національної безпеки не лише нашої держави, а й багатьох європейських країн. Особливої актуальності стан її забезпечення набув після відкритої фази агресії Російської Федерації проти України – анексії Автономної Республіки Крим та окупації окремих територій Донецької і Луганської областей.

Зазначимо, що питання енергетики завжди використовувалися як елемент політичного торгу. Продаж Росією дешевих та завжди доступних енергетичних ресурсів став гачком, на який потрапили більшість європейських країн. Паралельно цьому сприяють тривалі війни

у нафто-газоносних країнах, що мінімізує можливість диверсифікації постачальників. Водночас подальший розвиток як Української держави, так і інших країн, зокрема країн-членів НАТО, потребує застосування всього комплексу заходів, у тому числі й заходів на випередження, що уможливило б не лише вихід з енергетичної кризи, а й сприяло би недопущенню сценаріїв її утворення в майбутньому [1, 2].

Цілком слушним є одне із пріоритетних завдань Річної національної програми під егідою Комісії Україна – НАТО на 2019 р. щодо необхідності започаткування системних стратегічних комунікацій між Україною та НАТО з питань енергетичної безпеки [5]. Важливо, що робиться наголос на необхідності участі у цьому процесі й держав, які межують з Україною. Передбачається, що створення комплексу комунікацій забезпечить оперативне реагування на загрози енергетичній безпеці, а також відпрацювання взаємоузгоджених колективних дій і системних рішень задля мінімізації таких загроз.

Слід наголосити, що на сьогодні затверджено ряд нормативних документів, які регулюють питання розвитку урядових комунікацій, у тому числі щодо європейської інтеграції [4], а також таких, які спрямовані на розвиток стратегічних комунікацій у нашій державі [3, 6, 7, 8].

Тематика стратегічних комунікацій набула рівня наукових досліджень у нашій державі лише останнім часом і серед науковців, які активно вивчають це питання, варто відзначити Д. Дубова та Г. Почепцова. Дослідження у сфері забезпечення енергетичної безпеки в різні часи здійснювали М. Земляний, А. Качинський, М. Ковалко, В. Морозов, А. Шидловський. Стратегічні пріоритети НАТО в енергетичній безпеці вивчали у своїх працях В. Бараннік, Б. Олексійович та О. Суходоля. Водночас комплексне опрацювання зазначених питань досі не проводилося.

Метою статті є визначення системи стратегічних комунікацій між Україною та НАТО з питань енергетичної безпеки.

Україна вже тривалий час є випробувальним майданчиком для відпрацювання, зокрема Російською Федерацією, технологій маніпулятивного впливу, чи то економічного, чи то інформаційного тощо. Радянське минуле залишило у спадок спільні ринки та інфраструктуру, єдиних постачальників. Перша газова війна відбулася у 1993 р., на самому початку розбудови незалежності нашої держави, проте не енергетичної незалежності. За всі ці роки ми не позбулися монопольного впливу Росії на наш енергетичний ринок, не долучили до нього альтернативних постачальників енергетичних ресурсів. Дешева та доступна сировина так

само зачарувала й провідні європейські держави. Зважаючи на зазначене, енергозалежні країни мають відпрацювати єдину тактику і стратегію забезпечення як власної, так і спільної енергетичної безпеки.

Як ми вже зазначали, Україна першою стикається із новітніми формами впливу, що застосовуються Росією. З певними коригуваннями вони імплементуються в оновлені види тиску на європейські країни з метою отримання певних преференцій. Спільне опрацювання моделей недопущення, стримання або протидії негативному впливу на будь-яку сферу суспільної життєдіяльності, у тому числі й енергетичну, дасть змогу державам реалізовувати ефективну політику мінімізації впливу загроз на національну безпеку.

Одним з елементів створення механізму спільного забезпечення енергетичної безпеки у Європі є започаткування системних стратегічних комунікацій між Україною та НАТО із зазначених питань.

На нашу думку, система стратегічних комунікацій з питань енергетичної безпеки становить собою сукупність взаємопов'язаних елементів (зокрема, держава; об'єднання держав; міжполітичні сили та організації, що діють на світовій арені; уряди; експертне середовище; міжвідомча співпраця) з упорядкованими внутрішніми зв'язками (економічними, фінансовими, матеріально-технічними, адміністративними, організаційно-управлінськими, правовими, політичними, дипломатичними, гуманітарними, аналітичними, інформаційними, пропагандистськими тощо), об'єднаних метою прогнозування та керування енергетичною безпекою.

Метою формування системи стратегічних комунікацій з питань енергетичної безпеки має бути:

- захист енергетичної безпеки від загроз ззовні;
- організація ефективної діяльності суб'єктів забезпечення енергетичної безпеки;
- запобігання ризикам і загрозам енергетичної безпеки;
- формування адекватної реакції на ризики та загрози енергетичній безпеці;
- ліквідація та мінімізація наслідків впливу загроз енергетичній безпеці;
- підвищення рівня поінформованості громадян різних держав щодо результатів спільних дій, спрямованих на недопущення або мінімізацію загроз енергетичній безпеці.

Ключовими чинниками розвитку системи, у тому числі системи стратегічних комунікацій з питань енергетичної безпеки, є сукупність

аргументів або причин, що зумовлюють особливості розвитку процесів. Іншими словами, ефективне функціонування системи передбачається за умов врахування сукупності чинників, що впливають на її сталий розвиток. Зазначені чинники, на нашу думку, поділяються на такі складові:

- інституціональні, зокрема структура соціальних інститутів, державні установи, інституційні зміни, формування ефективної системи управління;

- владно-політичні, елементами яких є державна підтримка, виконання зобов'язань, гарантії таких зобов'язань;

- фінансово-економічні, а саме: вартість капіталовкладень, ефективність, власна база матеріального забезпечення, економія ресурсів, мотивація;

- технічні, тобто нові можливості у розвитку техніки і технологій, сучасні інновації.

Для розуміння дієвості та спрямованості системи стратегічних комунікацій з питань енергетичної безпеки важливим є, на нашу думку, визначення функцій такої системи, адже саме вони дають змогу визначити реакцію системи на впливи зсередини та ззовні, тобто вирішити постійну суперечність між системою та навколишнім середовищем.

Зважаючи на зазначене, до функцій системи стратегічних комунікацій з питань енергетичної безпеки ми віднесли:

- прогнозу – можливість моделювання ситуації, яка ще не виникла; здатність в умовах невизначеності ситуації аналізувати та прогнозувати; прийняття рішень в умовах невизначеності; визначення можливих сценаріїв майбутньої діяльності у конкретних умовах;

- регулятивну – сприяння впорядкуванню відносин, приведення їх до певних стандартів; розробка стратегічних напрямів розвитку системи відповідно до змін у середовищі; синхронізація заходів із комплексного розвитку; досягнення мультиплікативного ефекту;

- новаторську, або функцію розвитку – розуміння того, що пошук шляхів нейтралізації загрози у тому числі може бути джерелом і способом подальшого розвитку, здійснення модернізації, залучення інвестицій;

- інформативну, або роз'яснювальну – надання інформації щодо небезпечності загроз енергетичній безпеці та про існування спільних інститутів протидії таким загрозам; повідомлення щодо тактики та стратегії мінімізації або уникнення негативного ефекту від загроз енергетичній безпеці;

- аналітичну – визначення ризиків, здійснення їх оцінки та окреслення напрямів для запобігання критичним ситуаціям або мінімізації негативних наслідків;

- інформаційну – полягає в інформаційному забезпеченні процесу взаємодії між компонентами та суб'єктами системи стратегічних комунікацій між Україною та НАТО з питань енергетичної безпеки;
- координаційну – забезпечення ефективного зв'язку між компонентами та суб'єктами системи стратегічних комунікацій;
- інтегративну – забезпечення неперервності процесу взаємодії між компонентами та суб'єктами системи стратегічних комунікацій, їх синхронізації;
- формування цілісності – полягає у визначенні та дотриманні єдиного підходу до формування політики впровадження системи стратегічних комунікацій з питань енергетичної безпеки.

На нашу думку, необхідність впровадження системи стратегічних комунікацій між Україною та НАТО з питань енергетичної безпеки обумовлена також дією об'єктивних законів, серед яких можна назвати закон композиції, тобто його вплив на формування та впровадження організаційних аспектів діяльності суб'єктів системи стратегічних комунікацій. Зокрема, закон композиції передбачає налагодження тісних зв'язків як між підсистемами, так і їх елементами, у процесі взаємодії яких здійснюється формування більш організованої системи. Відповідно до дії зазначеного закону основні функції новоутвореної системи будуть поєднувати у собі й функції окремих підсистем. Зазначимо, що на етапі об'єднання підсистем варто приділити увагу тим підсистемам або їх елементам, які не задовольняють умови подальшого розвитку, оскільки їх приєднання може дестабілізувати всю систему. Окремо наголошено на необхідності дотримання підсистемами принципів субординації, оскільки їх порушення також може призвести до негативних наслідків.

Для суб'єктів системи стратегічних комунікацій дія закону композиції, особливо в умовах реалізації гібридних загроз, полягає, на нашу думку, у налагодженні щільних контактів між структурними одиницями, узгодженості їхніх цілей, завдань і функцій.

Згідно з одним із законів розвитку організації, а саме законом самозбереження, будь-яка організаційна структура в умовах впливу внутрішнього та зовнішнього середовища передусім передбачає своє збереження, зокрема шляхом уникнення потрясінь завдяки своєчасному вирішенню конфліктної ситуації. Відповідний комплекс заходів має забезпечити як збереження функцій системи стратегічних комунікацій з питань енергетичної безпеки, так і створення умов трансформаційного характеру, спрямованих на подальший розвиток її суб'єктів.

Принципами ефективного впровадження системи стратегічних комунікацій між Україною та НАТО з питань енергетичної безпеки, на нашу думку, мають бути наступні: надійність, безпечність, комплексність, системність, суспільний характер діяльності, доступність, дотримання балансу інтересів, специфікація, спільність, узгодженість, цілісність. Крім того, принцип масштабності має передбачати необхідність якнайповнішого охоплення можливих сфер потенційних загроз енергетичній безпеці; принцип мінімізації має бути спрямований на зведення до мінімуму загальної кількості загроз та їх впливу на діяльність складових енергетичного сектору; принцип адекватності реакції має полягати у швидкому реагуванні на внутрішні та зовнішні зміни навколишнього середовища.

Вважаємо, що стадії реалізації системи стратегічних комунікацій з питань енергетичної безпеки між Україною та НАТО мають передбачати такі елементи:

- інформаційно-аналітичний, метою якого є збирання, узагальнення і вивчення інформації;
- оцінювання – щодо ймовірності загроз енергетичній безпеці і їхніх наслідків;
- реакції на загрози енергетичній безпеці;
- взаємодії складових системи стратегічних комунікацій.

Зазначимо, що до суб'єктів системи стратегічних комунікацій між Україною і НАТО з питань енергетичної безпеки ми включили такі структури:

- Центр передового досвіду НАТО з питань енергетичної безпеки;
- Центр передового досвіду НАТО у галузі кібербезпеки;
- Центр передового досвіду НАТО зі стратегічних комунікацій;
- Комітет НАТО з планування на випадок надзвичайних ситуацій;
- Євроатлантичний координаційний центр реагування на катастрофи;
- офіс зв'язку НАТО в Україні;
- Раду національної безпеки і оборони України;
- Міністерство енергетики та вугільної промисловості України;
- Міністерство оборони України;
- Міністерство закордонних справ України;
- Міністерство інформаційної політики України;
- Державну службу України з надзвичайних ситуацій;
- Службу безпеки України;
- НАК «Нафтогаз України»;
- НАЕК «Енергоатом»;

– Національний інститут стратегічних досліджень.

Відповідно до визначених нами суб'єктів системи стратегічних комунікацій між Україною і НАТО з питань енергетичної безпеки можна виокремити їх регіональну, галузеву та організаційну спеціалізацію. Так, за регіональною ознакою, безумовно, розрізняють суто національні та належні до НАТО структури. Галузева специфіка акцентує увагу на відповідних об'єктах забезпечення енергетичної безпеки. Щодо організаційної складової, то тут варто розрізняти як об'єкти, так і суб'єкти безпосереднього забезпечення енергетичної безпеки, а також суб'єкти здійснення стратегічних комунікацій.

Зважаючи на значний досвід країн НАТО у забезпеченні енергетичної безпеки, здебільшого саме на їхні структурні підрозділи доцільно покласти функції:

- захисту критично важливої енергетичної інфраструктури;
- посилення або удосконалення енергоефективності, у тому числі у військовій сфері;
- поліпшення обізнаності щодо можливих загроз енергетичній безпеці та шляхів їх нейтралізації або запобігання їм;
- захисту від тероризму;
- безпеки енергетичної інфраструктури в країнах видобування та транзиту енергетичних ресурсів;
- поширення й використання досвіду НАТО у сфері врегулювання криз і ліквідації їхніх наслідків;
- планування заходів з ліквідації надзвичайних ситуацій;
- поширення й використання досвіду результативного залучення приватного сектору;
- поширення знань про перспективні технології;
- узгодження спільних стандартів;
- проведення політичних консультацій;
- обмін розвідувальною інформацією [6].

Серед усього спектра компонентів стратегічних комунікацій у сфері забезпечення енергетичної безпеки, на нашу думку, буде доцільним: залучення ключових лідерів до проведення інформаційних заходів; розвідувальне забезпечення; використання зв'язків з громадськістю, публічної демократії та військових заходів на її підтримку, зв'язків зі ЗМІ, внутрішньої комунікації, заходів у кіберпросторі; інформування про ситуацію; проведення інформаційних та психологічних операцій [5].

Комплексне застосування зазначених компонентів уповноваженими суб'єктами, на нашу думку, не лише дасть змогу мінімізувати можливі

наслідки реалізованих загроз, а й сприятиме ефективному запобіганню та унеможливленню їх надалі. Крім того, позитивним ефектом буде також подальше впровадження у суто цивільні взаємовідносини результатів програм із енергозбереження, поширення нових технологій тощо.

Наголошуючи на відкритому характері розглянутої нами системи, передбачаємо у подальшому збереження можливості її трансформації у нові форми взаємодії, залучення додаткових акторів та імплементацію отриманого досвіду на нові напрями.

Зважаючи на необхідність візуалізації механізму функціонування пропонуваної системи стратегічних комунікацій між Україною і НАТО з питань енергетичної безпеки, що буде об'єктивно здатна здійснювати поточну діяльність, у тому числі із визначення сукупності можливих ризиків, загроз та майбутньої перспективи, нами розроблено динамічну модель реалізації зазначеної системи. Зауважимо, що ця модель, з одного боку, має бути стійкою до негативних змін в оточуючому систему середовищі, а з іншого – мати можливості та ресурси до її адаптації (див. рисунок).

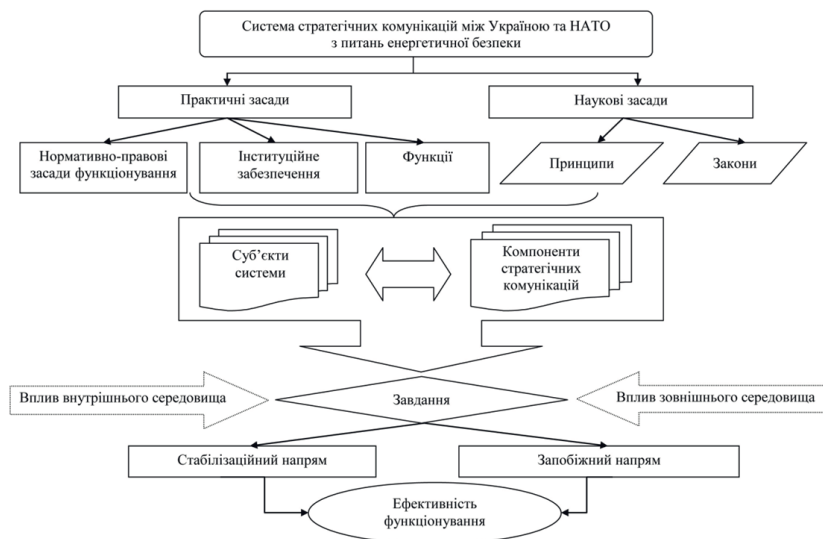

Рис. Модель системи стратегічних комунікацій між Україною і НАТО з питань енергетичної безпеки (розробка авторів публікації)

Основою для побудови моделі реалізації системи стратегічних комунікацій між Україною і НАТО з питань енергетичної безпеки є наукові

засади як методологічна база для подальшого прийняття практичних та стратегічних рішень. До зазначених наукових засад ми віднесли, зокрема, об'єктивні закони функціонування організаційних структур, принципи ефективного впровадження системи стратегічних комунікацій.

Серед практичних засад розбудови системи стратегічних комунікацій нами було зазначено нормативно-правові аспекти її функціонування, інституційне забезпечення та функції, що будуть виконуватися вказаною системою.

Цілеспрямована дія зазначених науково-практичних засад має на меті формування, у свою чергу, комплексної взаємодії між суб'єктами системи стратегічних комунікацій і визначеними компонентами стратегічних комунікацій з питань енергетичної безпеки.

Беручи до уваги вплив на систему стратегічних комунікацій внутрішніх та зовнішніх чинників, визначаються завдання, які відповідно до ситуації, що склалася, формують або стабілізаційний, або запобіжний напрям подальшої діяльності, результатом якої, на нашу думку, буде ефективне функціонування системи стратегічних комунікацій між Україною та НАТО з питань енергетичної безпеки.

Висновки й перспективи подальших розвідок. Як наголошувалося вище, доцільність створення системних стратегічних комунікацій між Україною і НАТО з питань енергетичної безпеки викликана комплексними загрозами з боку монопольних постачальників енергоносіїв, терористичними загрозами для критично важливої енергетичної інфраструктури, вичерпністю енергетичних ресурсів, необхідністю здійснення заходів із впровадження енергетично ефективних програм тощо. Пропонований колективний підхід країн-членів НАТО, України та держав, що межують з Україною, дасть змогу комплексно вирішувати зазначені проблеми енергетичної безпеки, з якими на сьогоднішній день стикається практично кожна держава.

Саме стратегічні комунікації можуть бути тією формою взаємодії між державними структурами, приватними компаніями, громадянським суспільством, метою якої є багаторівневе забезпечення енергетичної безпеки.

У цій статті нами було запропоновано концептуальне бачення побудови системи стратегічних комунікацій між Україною та НАТО з питань енергетичної безпеки, до якого увійшли дефініція поняття, окреслення принципів побудови системи й функцій її реалізації. Окремо визначено суб'єкти системи стратегічних комунікацій, найбільш доцільні компоненти стратегічних комунікацій саме у сфері забезпечення енергетичної безпеки тощо.

З метою схематичного узагальнення нами побудовано модель системи стратегічних комунікацій між Україною та НАТО з питань енергетичної безпеки, що дає можливість систематизації набутих уявлень про складові досліджуваної системи.

Перспективним надалі вважаємо розроблення механізму стратегічних комунікацій у специфічному середовищі забезпечення енергетичної безпеки, який може слугувати прикладом для реалізації в інших сферах.

Список використаних джерел

1. NATO Strategic Communications Handbook (Draft For Use) [Electronic resource]. – Mode of access: <https://www.lymec.eu/wp-content/uploads/2017/09/TT-140221-NATO-STRATEGIC-COMMUNICATIONS-HANDBOOK-DRAFT-FOR-USE-2015-BI.pdf>. – Title from the screen.

2. Грубіаускас Ю. Питання енергетичної безпеки НАТО [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.nato.int/docu/review/2014/NATO-Energy-security-running-on-empty/NATO-energy-security-agenda/UK/index.htm> (дата звернення: 04.05.2019). – Назва з екрана.

3. Про затвердження Концепції стратегічних комунікацій Міністерства оборони України та Збройних Сил України : Наказ Міністерства оборони України від 22 листоп. 2017 р. № 612 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0612322-17> (дата звернення: 04.05.2019). – Назва з екрана.

4. Про схвалення Стратегії комунікації у сфері європейської інтеграції на 2018–2021 роки : Розпорядження Кабінету Міністрів України від 25 жовт. 2017 р. № 779-р [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.kmu.gov.ua/ua/npras/250383204> (дата звернення: 04.05.2019). – Назва з екрана.

5. Про Річну національну програму під егідою Комісії Україна – НАТО на 2019 рік : Указ Президента України від 10 квіт. 2019 р. № 117/2019 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.president.gov.ua/documents/1172019-26450> (дата звернення: 04.05.2019). – Назва з екрана.

6. Про затвердження «Воєнної доктрини України» : Указ Президента України від 24 верес. 2015 року № 555/2015 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/555/2015paran17#n17> (дата звернення: 04.05.2019). – Назва з екрана.

7. Про затвердження «Доктрини інформаційної безпеки України» : Указ Президента України від 25 лют. 2017 року № 47/2017 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.president.gov.ua/documents/472017-21374> (дата звернення: 04.05.2019). – Назва з екрана.

8. Про затвердження «Стратегії національної безпеки України» : Указ Президента України від 26 трав. 2015 р. № 287/2015 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/287/2015/paran14#n14> (дата звернення: 04.05.2019). – Назва з екрана.

References

1. NATO Strategic Communications Handbook (Draft For Use). (2015). Retrieved from <https://www.lymec.eu/wp-content/uploads/2017/09 TT-140 221-NATO-STRATEGIC-COMMUNICATIONS-HANDBOOK-DRAFT-FOR-USE-2015-BI.pdf> [in English].

2. Hrubiauskas, Yu. (2014). Pytannia enerhetychnoi bezpeky NATO. [NATO economic security issues]. Retrieved from <https://www.nato.int/docu/review/2014/NATO-Energy-security-running-on-empty/NATO-energy-security-agenda/UK/index.htm> [in Ukrainian].

3. Nakaz Ministerstva obrony Ukrainy vid 22 lystopada 2017 r. No. 612 «Pro zatverdzhennia Kontseptsii stratehichnykh komunikatsii Ministerstva obrony Ukrainy ta Zbroinykh Syl Ukrainy» [The Order of the Ministry of Defense of Ukraine dated 22 November 2017 No. 612 «On Adoption of the Conception of strategic communications of the Ministry of Defense of Ukraine and The Ukrainian Armed Forces»]. *zakon.rada.gov.ua*. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0612322-17> [in Ukrainian].

4. Rozporiadzhennia Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 25 zhovtnia 2017 r. No. 779-r «Pro skhvalennia Stratehii komunikatsii u sferi yevropeiskoi intehtratsii na 2018–2021 roky» [The Order of the Cabinet of Ministers of Ukraine dated 25 October 2017 No. 779-r «On approval the Strategy of communication in the field of European Integration 2018–2021»]. *www.kmu.gov.ua*. Retrieved from <https://www.kmu.gov.ua/ua/npas/250383204> [in Ukrainian].

5. Ukaz Prezydenta Ukrainy vid 10 kvitnia 2019 r. No. 117/2019 «Pro Richnu natsionalnu prohramu pid ehidoiu Komisii Ukraina – NATO na 2019 rik» [The Decree of the President of Ukraine dated 10 April 2019 No. 117/2019 «On approval the Annual national program under the aegis of Commission Ukraine-NATO 2019»]. *www.president.gov.ua*. Retrieved from <https://www.president.gov.ua/documents/1172019-26450> [in Ukrainian].

6. Ukaz Prezydenta Ukrainy vid 24 veresnia 2015 roku No. 555/2015 «Pro zatverdzhennia “Voiennoi doktryny Ukrainy”». [The Decree of the President of Ukraine dated 24 September 2015 No. 555/2015 «On Adoption of “The Military doctrine of Ukraine”»]. *zakon5.rada.gov.ua*. Retrieved from <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/555/2015/paran17#n17> [in Ukrainian].

7. Ukaz Prezydenta Ukrainy vid 25 liutoho 2017 roku No. 47/2017 «Pro zatverdzhennia “Doktryny informatsiinoi bezpeky Ukrainy”». [The Decree of the President of Ukraine dated 25 February 2017 No. 47/2017 «On Adoption of “The Doctrine of information security of Ukraine”»]. Retrieved from <https://www.president.gov.ua/documents/472017-21374> [in Ukrainian].

8. Ukaz Prezydenta Ukrainy vid 26 travnia 2015 roku No. 287/2015 «Pro zatverdzhennia “Stratehii natsionalnoi bezpeky Ukrainy”». [The Decree of the President of Ukraine dated 26 May 2015 No. 287/2015 «On Adoption of “The Strategy of National security of Ukraine”»]. *zakon5.rada.gov.ua*. Retrieved from <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/287/2015/paran14#n14> [in Ukrainian].

Стаття надійшла до редакції 25.05.2019.

Mariia Chekhovska,

Dr. Sci. (Economics), Professor, Head of the Department of National Security,
National Academy of Security Service of Ukraine

Olena Ufimtseva,

Cand. Sci. (Legal), Leading Research Associate of the Scientific
and Organizational Center,
National Academy of Security Service of Ukraine

Kyiv, Ukraine

**System of Strategic Communications on Energy Security between Ukraine
and NATO**

The article reveals the main scientific and applied aspects of constructing the system of strategic communications on energy security issues between Ukraine and NATO. The authors define the system of strategic communications on energy security as a set of interrelated elements (such as state; grouping of states; intra-political forces and organizations operating globally; government; experts; interagency cooperation) with well-ordered internal communications (economic, financial, logistical, administrative, organizational and management, legal, political, diplomatic, humanitarian, analytical, informational, propaganda etc.), united in forecasting and managing energy security. The article formulates the goals of development a system of strategic communications on energy security issues, which are: protection from threats to energy security; ensuring that all actors involved in order to ensure energy security operate effectively; prevention of risks and threats to energy security; shaping an appropriate response to the risks and threats to energy security; elimination and minimization of consequences of threats to energy security impact; raising awareness of citizens of different states on the results of joint actions aimed at preventing or minimizing threats to energy security. Particular attention is given to the key factors of the development of this system.

The authors also identify the functions and the principles of the strategic communications system on energy security, as well as focus on actions of the objective laws of the organization's development, which stipulate the necessity of implementing this system. The list of subjects of the strategic communications system between Ukraine and NATO on energy security is proposed, as well as appropriate components of strategic communications. The authors also create a model of the strategic communications system between Ukraine and NATO on energy security, which gives an opportunity to systematize the received ideas about the components of the researched system.

Keywords: strategic communications, energy security, system, model, threats, NATO.